

מנהיגת הדור

החגים מאחורינו, השנה לפנינו, ומי יכולה לעזור לנו להתארגן על עצמנו טוב יותר מהרבנית ימימה מזרחי? ריאיון מיוחד ל'הלל' שבו היא מדברת על ההיריון והלידה האחרונים בגיל מבוגר, על החידוש שיש בתורה הנשית-הביתית, ואפילו על קייט מידלטון

דיקלה ד' גל-עד

ל כל אחת יש הפעם הראשונה שלה עם הרבנית ימימה, והפעם הזו היא בלתי נשכחת. הפעם הראשונה שלי הייתה כמה חודשים אחרי שקראתי באדיקות את השיעורים הנפלאים, והייתי חייבת לראות את הפנים (היפות) שמאחורי המילים והבדיחות. זה היה לפני למעלה משש שנים, הגעתי לשיעור שלה, מעט לפני הזמן, ומצאתי מקום נוח בשורה הראשונה, ליד חברתי הטובה. בית הכנסת הקטן החל להתמלא עד אפס מקום בנשים צמאות לדברי תורה, לחידושים מרעננים, למילים טובות, לעידוד, לתקווה. כמה דקות לפני שהרבנית הגיעה ולפני שהחל השיעור, הסתבר שהמקום שהתיישבתי בו שייך לעוזרת הרבנית, היא יקרת פרידמן, הכותבת המסורה והמהירה. לא רציתי להפסיד את המקום בשורה הראשונה, ומצאתי לי מושב על חברתי המקסימה. כמעט כמו הלל הזקן, רק בגרסה הנשית המיוזעת, ולא זו הגברית הקפואה. התמכרתי מהמילה הראשונה. הכול הסתדר לי: הטון, החיוך הכובש, הלבוש המוקפד, האיפור המסותת, החידודים, התורה האהובה, הבדיחות הכלליות שתמיד נשמעות אישיות, תנועות הידיים העדינות, הצליל המתוק של הקול האומר את החידושים, החוכמה היהודית שנשמעה נשית מאי פעם. יצאתי מאוהבת. כמובן שניגשתי אחרי השיעור אל הדיווח, קיבלתי ברכה, אולי אפילו הזלתי דמעה.

מתגעעת להווה

מאז הפכתי 'גרופית'. כשקראתי את שיעורי פרשת השבוע, זכרתי גם את מי שאומרת אותם, והכול זרם טוב יותר. התחלתי לסלוח לעצמי, להתייחס יפה יותר למשפחתי, ובכלל, החיים קיבלו משמעות ותוכן יהודי עמוקים יותר. אז כפי שפתחתי, לכל אחת 'הפעם הראשונה' שלה עם הרבנית, לכל אחת הסיפורים האישיים שלה על הנסים שחוללו השיעורים בביתה,

|| את משה ילדתי אחרי הרבה תפילות לה' שייתן לי היריון לדוגמה. ביקשתי לשמח את הנשים הרבות שמשועות לילד וטרם הגיעו לזה. בנות, אפשר ללדת בגיל מאוחר, וההורות היא אחרת"

שימים את לבבו של האיש, שהוא רגיש פחות, שיהיה רגיש אליי, שדברים שביקשתי יתקבלו אצל בעלי. צריך לעמול על הבית, כי בית הוא כמו מערת נטיפים, מטפטפים ומטפטפים ולבסוף רואים דברים יפים. לרווקות שבנו אני ממליצה לבחור איש שמעריך את מה שהוא עושה, כדי שיעריך את מה שאת עושה. אדם שמכוון לדברים הנכונים."

היריון לדוגמה

ואם כבר נגענו בנקודה הגברית, הרי שאצל הרבנית ימימה יש נוכחות חזקה מאוד של הרב חיים מזרחי, חכם מקובל, צדיק, עוסק בתורה ודוחף את רעייתו להפיץ את התורה הביתית ברבות. הרבנית מספרת כי הוא כל הזמן משדל אותה לתת שיעורים, ללמד, להמשיך במה שהיא עושה, מגבה אותה, מסייע לה. רק לאחרונה, כמה ימים לאחר שילדה, הצטרף אליה הרב מזרחי לאומן עם משה הקטנטן, כי האמין במשימה החשובה. הרבנית צוחקת כשהיא נזכרת שפעם אחת, כשהיו בחתונה, ניגשה אליו קשישה (מרשעת...) ואמרה לו: 'אה, אתה הרב ימימה!' הרב סופג את כל התוצאות הנלוות בשקט ובענווה, ואפילו באהבה. הוא אומר לה שהוא מתפלל על זה, על הצלחת התורה בקרב הנשים, הוא מחדש לה חידושים כשהיא מגיעה הביתה, הוא מסייע בידה ככל שיכול, מסייע אותה לשיעורים ברחבי הארץ ונשאר עם הילדים

משהו לנשים, וזה שימח גם אותי. הייתה היענות גדולה, אז פשוט המשכנו."

אנחנו גדולות!

לצד ההתלהבות, הרבנית יודעת לספר גם על כאלה שלא ממש מתלהבים מהחידוש הגדול. אני מתפלאת, והיא יודעת לספר כי יש כאלה שזה מבזה אותן, והן חושבות שלתורה יש דרך הגשה אחת, וזו, הקלילה, הנגישה - אינה ראויה לתורה הקדושה. הן גם מתמרמרות על ההומור שהרבנית מכניסה תמיד לשיעוריה היפים, ותריות אחר החומרה והרצינות. הרבנית, שתמיד מפריחה בדיחות בכל שיעוריה ודרשותיה, מודעת לביקורת הזו, ומבקשת שלא ניקח את עצמנו יותר מדי ברצינות. היא מדגישה שהומור מקל על החיים, הופך אותם לנעימים יותר. אם התורה מצחיקה, לדבריה, אפשר לקיים אותה באהבה. לא לעשות ממנה צחוק חס וחלילה, אבל לקחת דברים בקלות ובהומור. "היום שבו אאמין בכול ברצינות, יהיה יום עצוב מאוד," אומרת הרבנית בקול הפעמונים שלה ומשחררת לחלל האוויר צחוק קליל ומרגיע. "אנחנו יצורים קטנים כל כך, המעשים שלנו קטנים כל כך. לנשים יש יראה גדולה מאוד, כולן בלחץ, יש לנו המון הלקאה עצמית. הומור מכניס אותנו לפרופורציות. למשל, כשאני נכנסת הביתה ורואה שהילדים הפכו את קירות הבית לסדנת אמנות, אני יכולה לכעוס ולצעוק, אבל בשנייה שאני תופסת את עצמי, אני מתרחקת קצת מהנקודה הקטנטנה הזו שבה אנחנו בתוך היקום, ופשוט פורצת בצחוק. זה באמת מכעיס, אבל זה גם באמת מצחיק. בסופו של דבר הערך העליון הוא החיים, השמחה, לא הניקיון והסדר. הטבע של האישה הוא הגזמה, אז יאללה, הגזימי את האיש ואת הילדים, העצימי אותם."

כולנו מלקות את עצמנו, זה לא יאמן!

"והבנות שהכי מלקות את עצמן הן החוזרות בתשובה המתוקות. הן כל הזמן עסוקות בעבר שלהן, ולא מצליחות לראות את הטוב שיש עכשיו. הן חשות את הכתמים ולא רואות את האור הגדול שהן מוצפות בו, זה כואב לי מאוד. אני רואה כמה הן גדולות, הרי במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גדולים אינם עומדים. אני רוצה גם לאחל לכולן שתהא שנה עם גדלות. אנחנו באמת גדולות, מגדלות את דור המשיח, כמה קשה לגדל ילדים בדור שכזה, בו החוצפה ישגה. משימה גדולה על כתפנו, ועם זאת, אנחנו עומדות בה בכבוד."

ומה בנוגע לבעלים?

"אוי, הבעלים, זו משימה בפני עצמה, זו המשימה הכי גדולה, שבסופו של דבר הכי מתגמלת. יש להתפלל לה'

בחדרי נפשה, במשפחתה, כל אחת והשפעת הסגולות על חייה. אפשר לקרוא להפצעת הרבנית ימימה בחיינו כמהפכה.

הרבנית, מה יש לנו עכשיו שלא היה לפני כן?

"יש לנו תורה נשית-אישית-ביתית. התורה רלוונטית לכל אחת ואחד, וזו מהותה, כל אחת יכולה למצוא בה את הדברים שחשובים לה, שמדברים אליה, שמשלימים אותה ומדריכים אותה. אבל אני חושבת שבעבר לא הייתה תורה ביתית. יש היום מדרשות נהדרות, היכלי ה' של לימוד תורה, וזה מותיר בחוץ הרבה 'הלליות'. גם הן צמאות לשיעורים, לחידושים, לרוחניות. יש צמא אדיר בציבור הנשי לתורה ביתית, והאמת היא שכל המפעל הזה של 'פרשה ואישה' החל בבית."

ספרי לנו על ההתחלה.

|| אהובה הקטנה תמיד יוצאת אחריי בבכי כשאני מתחמקת החוצה. פעם אחת היא אחזה ברגלי בחזקה ואמרה לי: 'אמא, אני שונאת את כל התלמידות שלך'"

"אני באה מבית שבו הלימוד הוא ערך נעלה. אבא שלי מחנך בשיטת הרב שמשון רפאל הירש, שאמר 'פה תלמוד תורה עם דרך ארץ'. הוא העלה על נס את חשיבות הלימוד, וכך אני, שתי אחיותיי ואחי היקר חונכנו ללמוד מקצוע ולאהוב ספר. אמי היקרה היא נצר למשפחת דיינים גדולה ממרוקו, וסבי זצ"ל היה בלשן והנחיל לנו את אהבת השפה. הוא גם היה דיין בבית הדין הרבני בבאר-שבע, וכתב את ספר הבקשות 'אעירה שחר'. חונכנו לסקרנות ולאהבת החיים. המוטו בבית היה להתגעגע להווה, להבין שמה שיש הוא טוב."

אז הכול החל מאהבת הלימוד.

"כן. למדתי ב'בית-יעקב' בשכונת בית וגן בירושלים, והיו לי מורות מדהימות ואהובות. אחרי החתונה נפגשתי עם חברות לספסל הלימודים, ואחת מהן, איה פריאל המקסימה, הציעה שנשב קצת ללמוד. כשהתחלנו חזרו הגעגועים ללימוד ופשוט נשאבנו ללימוד. קבענו עתים, ויום אחד נכנסה יקרת פרידמן עם ה'פסנתר', כך אני קוראת למחשב הנייד הכל-כך חשוב שלה, ופשוט הקלידה במהירות שיא את כל דברי התורה. מהר מאוד היא גם החליטה להפיץ את הדברים. אני חשבת להניא אותה מזה, אך היא עמדה על שלה וראינו כי טוב מאוד... לפני כתשע שנים היא החלה במשלוח השיעורים. ראיתי שהצעד הזה משמח ועושה

בערבים כשהיא יוצאת לכנסים הענקיים.

ומה באמת עושים הילדים?

"הם מתרגלים, אם כי אף אחד מהם לא אוהב שאמא היא רכוש ציבורי. הם מתייחסים לזה בהומור ובטוב לב. כשבאה מישהי ואני לא נמצאת, הם מוסרים לי ואומרים 'אמא, את חייבת לענות לה!' אהובה הקטנה תמיד יוצאת אחריי בבכי כשאני מתחמקת החוצה. פעם אחת היא אחזה ברגלי בחזקה ואמרה לי: 'אמא, אני שונאת את כל התלמידות שלך'. הגדולים אוהבים את הפרטיות שלהם, ולא נהנים מכל הזרקורים המופנים לעבר ביתנו, ואני מבינה אותם מאוד. גם אני לא אוהבת את זה, אני מנסה לברוח מזה, אבל כבר לא יכולה כל כך."

ספרי לנו קצת על הלידה בגיל מאוחר.

"אני בת ארבעים וחמש, נולדתי ב"ז בתמוז אחרי מלחמת ששת הימים, ולכן קראו לי ימימה. יש לי שמונה ילדים חיים, ועוד אחד מתוק מתוק שעלה השמימה בן שנה וחצי,

||כשאני הולכת לישון ומתפללת על הבנות, אני לא תמיד זוכרת את השם המלא. אני אומרת לו 'נו, אלוקים, זו עם השמלה הסגולה, אתה יודע, תן לה פרי בטן, בבקשה"

יוסף חי הצדיק הקטן, שנלקח ממני ולימד אותי שיעורים גדולים בחיי, בעיקר שיעור על ענווה. את משה ילדתי אחרי הרבה תפילות לה' שייתן לי היריון לדוגמה. היריון לתקווה. ביקשתי לשמח את הנשים הרבות שמשוועות לילד וטרם הגיעו לזה, הנשים ששעון הזמן שלהן מתחיל לתקתק. ה' שמע את תפילתי ושלה לי ילד, שיהיה ילד של גאולה בעזרת ה', שליח ציבור. אני רואה נשים מתעודדות מההיריון שלי, וזה משמח אותי כל כך. בנות, אפשר ללדת בגיל מאוחר, וההורות היא אחרת, רגועה, בפרופורציות, במתינות. יש מקרים משעשעים כמו אותה ילדה שראתה אותי בבוקר עם אהובה הקטנה בגן ואמרה לאמא: 'אמא, הנה סבתא של אהובה'. אבל ההורות בגיל הזה היא אחרת ממש. אני רואה את משה בוכה כשאני מחליפה לו טיטול, ואני חושבת איך אנחנו בוכים על דברים קטנים, שאולי קצת מציקים לנו אבל בסופו של דבר הם לטובתנו, ואז גם אני צוחקת ומסבירה לו שאולי זה קר קצת ולא נעים, אבל יהיה לו נקי וטוב."

בלי סנדלי שורש

"קל מאוד להזדהות אתי," אומרת הרבנית ימימה לשאלתי איך ייתכן שנשים רבות כל כך מבינות את דבריה. "אני אנושית מאוד. אני מבולגנת, אני מגונדרת, עובדת כל הזמן על מידת הכעס. אני גם 'מרשה' להיות אנושיות, ואני מבקשת מהנשים להיות כאלה, לא לרצות דברים שהן לא יכולות, לא לעייף את עצמן בזוטות. להרפות, לאפשר, לפרגן. מלבד זאת אני מרגישה שאני מעבירה את התורה כמו מגלשה, שום דבר ממני לא נדבק בה, זו התורה הטהורה שנמסרת ממני אליכן. אני צינור ותו לא. לא נוח לי עם הפרסום הגדול הזה, אני מרגישה בושה ממש. אני לא דוגמה לכלום, לא כמו הרבניות הגדולות הרציניות שהן דוגמה לדברים רבים."

איך בפועל מועברים השיעורים שלך?

"יקרת המדהימה, הכוח הדוחף, מקלידה במהירות שיא את שיעורי בזמן אמת. היא יושבת על השיעור בבית ועורכת אותו, ואז מגיעה אליי עם צרור שאלות ויחד אנחנו עוברות על הדברים, על מראי מקום, מחדדות דברים, משמיטות כמה. האמת היא שאני רוצה להשמיט את הבדיחות. לפעמים הן נשמעות לי ממש לא במקום כשהן כתובות, אבל יקרת לא מסכימה. היא כותבת כמעט את כולן, איזו בושה... יש לי המון הכרת הטוב ליקרת. יש לה המון מעוף ומחשבה ואנחנו מפרות זו את זו במסירת השיעורים."

הרבנית כואבת על אחד הדברים שנמצאים בעיקר בציבור שלנו, הסרוג על כל גונו, והוא החיצוניות. הרבה בנות חושבות שאיפור וקישוט הם סילוף האמת

והמציאות, וזה פסול. לא ולא! ההפך. גם הקדוש ברוך הוא קלע לחווה צמות. זו יכולת עצומה לייפות את המציאות, להתקשט, להתגנדר. זה מה שהרבנית מבקשת: לשים לב למה שלובשים, להתייפות, להתנקות, לא להזניח. בתפילותיה הכמוסות מתפללת הרבנית שלא תנעלנה בנות ישראל סנדלי שורש...

הרבנית, כולנו אוהבות אותך אהבת נפש, איך את מתמודדת עם כל האהבה הזו?

"גם אני אוהבת אתכן בחזרה, כל כך כל כך! אתן יקרות, אתן מקסימות, אני פשוט לא מספיקה לענות לכולכן. כל אחת היא סידור, העולם מלא בסידורים, כל אחת משוועת שיקראו בה, ויעתירו בעדה, בכל מיני נוסחים ובקשות. אני משתדלת להיות מוציאה לאור של בנות ישראל ולהעתיר בעדכן. כך יצא שהמון בנות באות אליי לבקש ברכה. בהתחלה הרגשתי מאוד לא נוח והלכתי לשאול את הרב עובדיה יוסף מה הוא אומר על זה. הוא שאל אותי אם כששכן בא לבקש ממני מקדחה אני מתחילה להגיד לו שאני לא בטוחה, ומה יהיה, ואם לא יצליח לו... כך תרגישי כשבאים לבקש ממך ברכה, הוא אמר. ביקשו - תני. אל תחשבי יותר מדי. אז אני מברכת ומבקשת ומתחננת לה' שיצליח את ברכותי, ושאהיה כלי ראוי ושהבנות תתברכנה. כשאני הולכת לישון ומתפללת על הבנות, אני לא תמיד זוכרת את השם המלא, או את השם בכלל, אבל אני זוכרת את הפנים, את הלבוש, ואני אומרת לו 'נו, אלוקים, זו עם השמלה הסגולה, אתה יודע, תן לה פרי בטן, בבקשה."

"הכול כתוב בתורה! פשוט צריך לפתוח ספר וללמוד", מגדירה הרבנית ימימה בצנעה את העיסוק הקדוש שלה. "זה מה שלימדו אותי בבית וזה מה שאני יודעת לעשות. זה בעצם הדבר היחיד שאני יודעת לעשות - ללמוד וללמד. אני לא עקרת בית בכלל. כשאני באה לסדר את החדר, הוא יוצא מבולגן יותר ממה שהיה בהתחלה, אני ממש לא בלעבוסטע. למזלי הטוב הבנות שלי המתוקות כל כך עוזרות לי, הן רואות שאני בדרך להרוס משהו ואומרות לי 'אמא, עזבי, אנחנו נטפל בזה...' אני בטוחה שהבנות שלי יהיו עקרות בית וירקמו כל היום גובלנים, והבנים שלי יתחננו עם בנות הגבעות. הם רואים אותי כל היום עם הספרים. אבל אני קוראת רק ספרי תורה, אני לא נוגעת בספרי חול כבר שנים-עשרה שנה! כל דבר שיש בו מסר והוא לא מגיע מלמעלה ממש, אני לא קוראת."

ומה עם 'הלל'?

"הירחון שלכן מקסים! בטח שאני קוראת!"

אז איך את מעודכנת כל כך? כוכב נולד, גלעד שליט, הנסיכה קייט מידלטון?

"אני פשוט ספוג, ואני קולטת כל דבר שנאמר מסביבי. התלמידות שלי, ויש לי מגוון תלמידות, מביאות אליי את

כל העולם החיצוני. זהו. מהן אני למדה על מה שמתחולל סביבנו. גם באינטרנט, שהוא כלי נהדר להעביר את דברי התורה, אני לא יודעת להשתמש. אני יודעת רק ללחוץ 'השב', וכך אני עונה לפעמים לכל השאלות והמכתבים המרגשים הנשלחים אליי. זה הדבר היחיד שאני יודעת לעשות במחשב. מבטיחה. כשאני נתקעת אני זועקת לעזרה לאחד הילדים."

תהפכי את טבעך

והנה מגיעים אלינו ימי מרחשוון השגרתיים. על מרחשוון אומרים חז"ל "מרחשין שפּוֹתֶיהָ", השפתיים מרחשות במרחשוון. תנופת התפילות בחגים משאירה חותם ודוחפת אותנו אל התכנסות החורף שתבוא עלינו לטובה בקרוב בעזרת ה'.

הרבנית, יש עוד כל כך הרבה דברים לעסוק בהם... מה לקחת על עצמנו לשנה החדשה? מה יעשה לנו את החיים טובים יותר?

"מאור פנים. לכל אדם ובמיוחד לבעלך ולבני משפחתך. גם אם עצוב לך בפנים, גם אם קשה והיה לך יום לא טוב, חייכי כשהוא נכנס בדלת, ורק אחר כך, כשהוא רואה שהכול בסדר והוא לא רוצה לעשות אחורה פנה בגלל הפרצוף העצוב

||התלמידות שלי, ויש לי מגוון תלמידות, מביאות אליי את כל העולם החיצוני. זהו. מהן אני למדה על מה שמתחולל סביבנו. גם באינטרנט, שהוא כלי נהדר להעביר את דברי התורה, אני לא יודעת להשתמש. אני יודעת רק ללחוץ 'השב'

שהבאת לו, רק אז אפשר לדבר על הדברים המציקים. קחי על עצמך מאור פנים, ותראי שהכול יאיר לך פנים ויראה טוב יותר וקל יותר. נכון שהארת פנים היא עבודה קשה מאוד, אבל היא חשובה ומאוד משתלמת. נסו כולכן, זה ממש כדאי."

אבל מה, אני אשקר?

"אם לחיוך, ולתקווה שהכול יהיה טוב בזכותו, את קוראת שקר - אז כן. חייכי. האמת איננה מעלה של העולם הזה. יש אמת כללית, וזה פגם הדור הזה. הכנות בעייתית בשלום בית. כדי שהשלום יתקיים צריך לזרוק את האמת. השקר שנשים אינן מוכנות לעשות הוא קישוט פניהן במאור פנים, זה היפוך הטבע מבחינתן. עלינו נכתב 'הרבה ארבה עצבונך', אבל אם את תהפכי את טבעך, ה' יהפוך עולמות עבורך."

diklagaed@yahoo.com

